

STAV EKOSYSTÉMŮ ČESKÉ REPUBLIKY

NA ZÁKLADĚ SHLUKOVÉ ANALÝZY ZÓN OHROŽENÍ LESŮ V BIOGEOGRAFICKÝCH REGIONECH

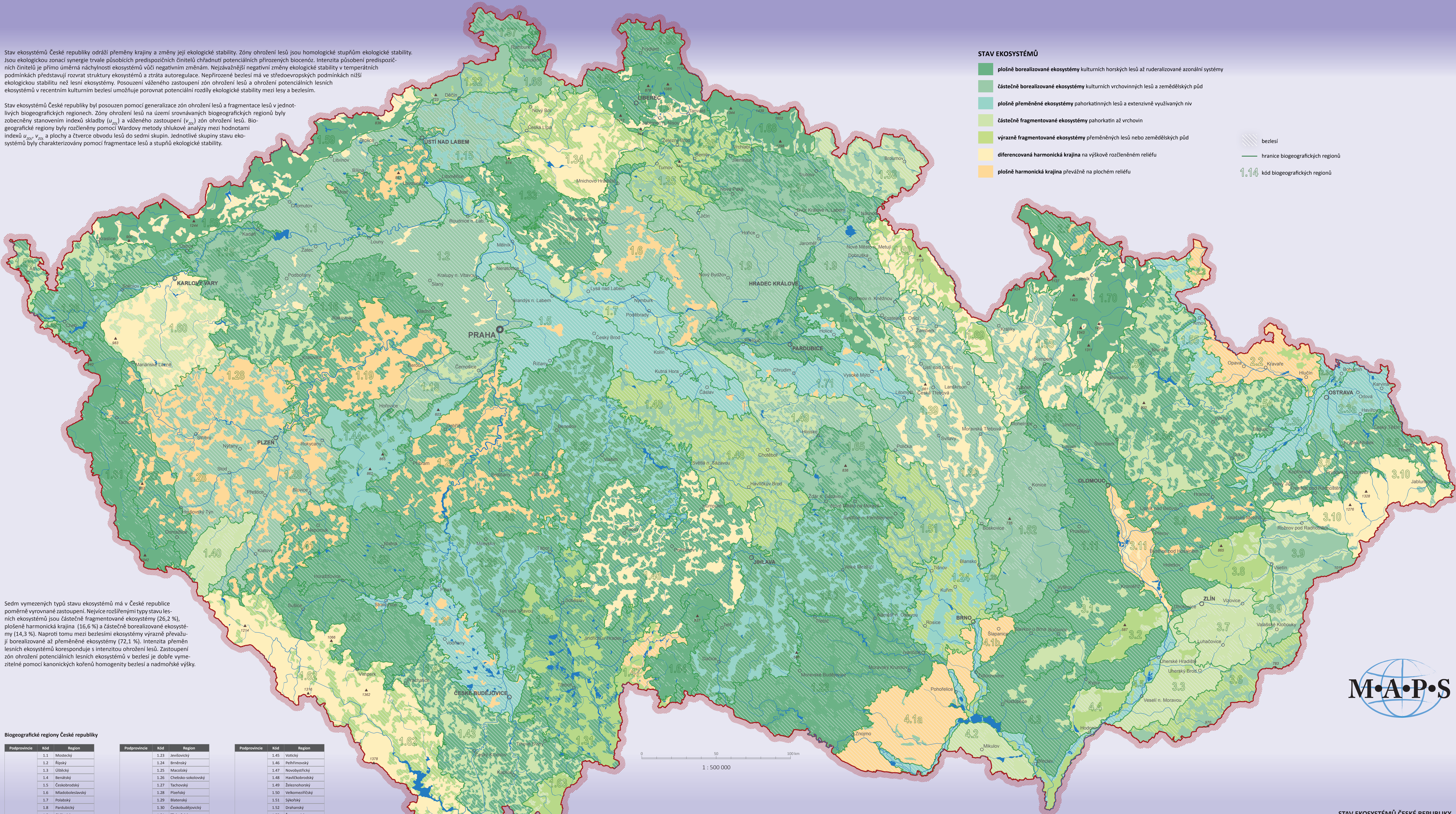
Stav ekosystémů České republiky odráží přeměny krajiny a změny její ekologické stability. Zóny ohrožení lesů jsou homologické stupňům ekologické stability. Jsou ekologickou znací synergie trvale působících predispozičních činitelů chřadnutí potenciálních přirozených biocenóz. Intenzita působení predispozičních činitelů je přímo úměrná náchylnosti ekosystémů vůči negativním změnám. Nežádavější negativní změny ekologické stability v temperátních podmínkách představují rozvrat struktury ekosystémů a ztráta autoregulace. Nepřirozené bezlesí má ve středoevropských podmínkách nižší ekologickou stabilitu než lesní ekosystémy. Posouzení váženého zastoupení zón ohrožení lesů a ohrožení potenciálních lesních ekosystémů v recentním kulturním bezlesí umožňuje porovnat potenciální rozdíly ekologické stability mezi lesy a bezlesím.

Stav ekosystémů České republiky byl posouzen pomocí generalizace zón ohrožení lesů a fragmentace lesů v jednotlivých biogeografických regionech. Zóny ohrožení lesů na území srovnávaných biogeografických regionů byly zobrazeny stanovením indexů skladby (u_{sk}) a váženého zastoupení (v_{zst}) zón ohrožení lesů. Biogeografické regiony byly rozčleněny pomocí Wardovy metody shlukové analýzy mezi hodnotami indexů u_{sk} a v_{zst} a plochy a tverce obvodu lesů do sedmi skupin. Jednotlivé skupiny stavu ekosystémů byly charakterizovány pomocí fragmentace lesů a stupňů ekologické stability.

STAV EKOSYSTÉMŮ

- plošně borealizované ekosystémy kulturních horských lesů až ruderalizované azonální systémy
- částečně borealizované ekosystémy kulturních vrchovinných lesů a zemědělských půd
- plošně přeměněné ekosystémy pahorkatinných lesů a extenzivně využívaných niv
- částečně fragmentované ekosystémy pahorkatin až vrchovin
- výrazně fragmentované ekosystémy přeměněných lesů nebo zemědělských půd
- diferencovaná harmonická krajina na výškově rozčleněném reliéfu
- plošně harmonická krajina převážně na plochem reliéfu

- bezlesí
- hranice biogeografických regionů
- 1,14 kód biogeografických regionů

Sedm vymezených typů stavu ekosystémů má v České republice poměrně vyrovnané zastoupení. Nejvíce rozšířeny jsou typy stavu lesních ekosystémů jsou částečně fragmentované ekosystémy (26,2 %), plošně harmonická krajina (16,6 %) a částečně borealizované ekosystémy (14,3 %). Naproti tomu mezi bezlesími ekosystémy výrazně převažují borealizované až přeměněné ekosystémy (72,1 %). Intenzita přeměny lesních ekosystémů koresponduje s intenzitou ohrožení lesů. Zastoupení zón ohrožení potenciálních lesních ekosystémů v bezlesí je dobře vymezené pomocí kanonických kořenů homogenity bezlesí a nadmořské výšky.

Biogeografické regiony České republiky

Podprovincie	Kód	Region
1.1	Mostecký	
1.2	Řipský	
1.3	Úštěcký	
1.4	Benátský	
1.5	Českolobozský	
1.6	Mladoboleslavský	
1.7	Polabský	
1.8	Pardubický	
1.9	Čadský	
1.10	Třebovický	
1.11	Prostějovský	
1.12	Litavský	
1.13	Doupovský	
1.14	Milešovský	
1.15	Vernerický	
1.16	Rakovnicko-bludický	
1.17	Dízbánský	
1.18	Karlstajnský	
1.19	Khvočský	
1.20	Slapský	
1.21	Bechyňský	
1.22	Posázavský	

Podprovincie	Kód	Region
1.23	Jevišovický	
1.24	Brněnský	
1.25	Macošský	
1.26	Česko-sokolovský	
1.27	Tachovský	
1.28	Píseňský	
1.29	Blatenský	
1.30	Českokrumlovský	
1.31	Třeboňský	
1.32	Děčínský	
1.33	Kokořínský	
1.34	Ralský	
1.35	Hruboskačský	
1.36	Železnobrodský	
1.37	Podkrkonošský	
1.38	Broumovský	
1.39	Svitavský	
1.40	Brančický	
1.41	Plánský	
1.42	Sušický	
1.43	Českokrumlovský	
1.44	Brdský	

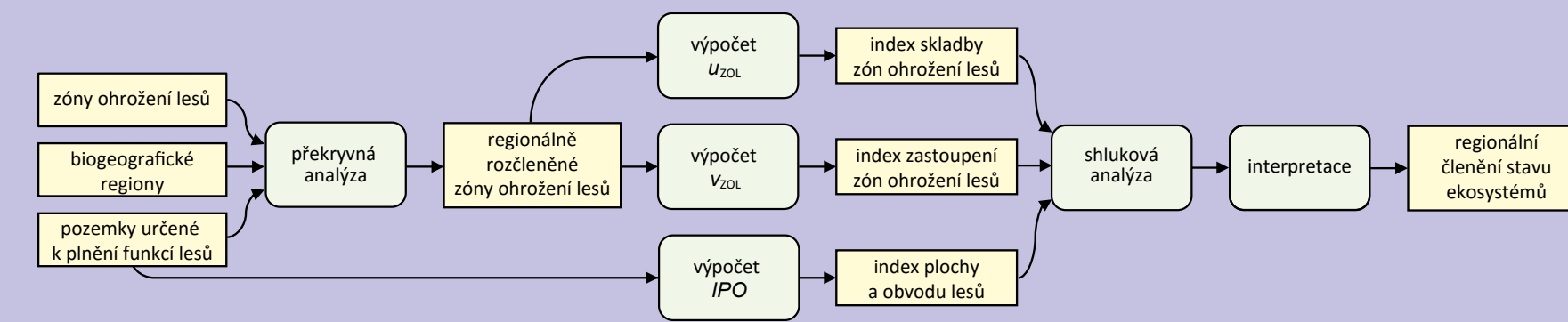
Podprovincie	Kód	Region
1.45	Votčický	
1.46	Pelhřimovský	
1.47	Novobystřický	
1.48	Havlíkůvobrodský	
1.49	Želiezohorský	
1.50	Velkoměřický	
1.51	Svobuzský	
1.52	Drahanský	
1.53	Šumpercký	
1.54	Nižkovský	
1.55	Krnovský	
1.56	Žďarský	
1.57	Šlukovský	
1.58	Atský	
1.59	Krušnohorský	
1.60	Hornoslezský	
1.61	Českoselský	
1.62	Šumavský	
1.63	Novohradský	
1.64	Javořický	
1.65	Žďarský	
1.66	Lučickohorský	

Podprovincie	Kód	Region
2.1	Vidnavský	
2.2	Opavský	
2.3	Ostavařský	
2.4	Pooderský	

Podprovincie	Kód	Region
3.1	Žďársko-středický	
3.2	Chřibský	
3.3	Hlučický	
3.4	Hranický	
3.5	Podbeskydský	
3.6	Bělokarpatý	

Podprovincie	Kód	Region
4.1	Lechovický	
4.2	Mikulovský	
4.3	Hustopečský	
4.4	Hodonínský	
4.5	Dvůrsko-moravský	

POSTUP HODNOCENÍ STAVU EKOSYSTÉMŮ

STAV EKOSYSTÉMŮ ČESKÉ REPUBLIKY

na základě shlukové analýzy zón ohrožení lesů v biogeografických regionech

Autorský kolektiv
Ing. Pavel Samec, RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., Mgr. Zbyněk Janoška, Mgr. Jan Čaha, Ph.D.,
Mgr. Ivo Sirota, doc. Dr. Ing. Miloš Zapletal, doc. Mgr. Pavel Tuček, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Voženílek, CSc.
Kartografická zpracování
RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., Mgr. Romana Kadělková, prof. RNDr. Jiří Voženílek, CSc.

Data
Tematická data © Ústav pro hospodářskou úpravu lesa Brandýs nad Labem, 2015
Podkladová data © ArcCR, ARCDATA PRAHA, ZU, 2014
© AOPK ČR, 2014
M.A.P.S. Num. 10
ISBN 978-80-244-4942-5
© Univerzita Palackého v Olomouci, 2016

